

1880.

Kilenczedik évfolyam.

TORONTÁI.

6-ik szám.

Csütörtök, február 5-én

Vegyes tartalmu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Megjelen:

hetenkint egyszer, csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Egész évre

6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Szerkesztői iroda:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdáiban Nagy-Becskereken.

Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven felvételnek a kiadóhivatalban. Keretik az igatási díjakat az igatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hirdetések díjai:

a háromhados petitor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beigtatásért 30 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Becskereken, hova az előfizetési pénzek és igatási díjak küldendők.

Nagy-Becskerek, febr. 4-én.

Igaza van annak az írónak, ki azt mondja, hogy akkor irtak lovagregényeket, mikor senki sem hitt többé a lovagkorban; akkor építettek templomokat, midőn a vallásos érzés volt kiveszendőben — mondhatnók mi is, akkor irunk a hazafiságról, mikor kiháló félben van.

A mi ellenségeink képmutatólag eltakart harcot folytatnak nemzetünk ellen, hébe-korba még a tudományos téren is, különösen azok a tudósok, kik a koponyájukból kikerült koponyatan szerint osztályozzák a népeket és mondanak ítéletet feletük, életrevalók-e vagy nem. Amely népet azok a német tudósok lebeszélés-félig-nem nyilvánítanak, az „Austerebungstát“-ba sorolják; az ő sziveségükkel kerülünk mi magyarok is abba a listába, s mellénk helyezik összes faj-rokonainkat, mint a törököt, finnt stb. Irántunk tanusított jóindulatokban megengedik, hogy a culturfahig indogermán fajkiirtásunkban részt vehessen. Anyira telebeszélük fejünket, hogy végre-utóljára magunknak is kell hinnünk, hogy egyedül német atyánkfiai culturfahig-ek, nekünk pedig pusztulunk kell.

Ily és efféle nyilatkozatokat, fájdalom nagyon is sokszor kell hallanunk, és azok igazolására társadalmi életünket, irodalmunkat hozzák fel, mik talán sehol Magyarországon sincsenek oly kiskörre szorítva, mint épen délvidéki városainkban. Bármí malitiosusnak tünjék fel előttünk ez az elvrühába öltöztetett vád, ha közelebbről vizsgáljuk, taláunk benne valami igazat is; mert hát — valljuk be csak őszintén — gyönyörűségeen haladunk a germanizáció lejtőjén, mintegy beismerve, hogy egyedül a német culturfahig, nekünk pedig pusztulunk kell. Szegény hazánk! Ha Zajtay uramnak, a peleskai notariusnak eszébe jutna vidékünkre lekukantani az égből, ma száz év multával is csak ekként kiálthatna fel:

Es még magyar szót is csak ritkán hallhattam, Hogy lehet ez? épen ezt meg nem foghattam, Ezen a dolgon méltán én álmélkodhattam.....

Az azóta lefolyt század alatt tekintélyes akademiára, nagy terjedelmű journalistára, nyilvános nemzeti intézetekre, alkotmányra, sőt hivatalos magyar nyelvre is tettünk szert; többé nem Bécs az ország szive, hol főuraink és kereskedőink elkorcsodhattak; többé nem erőszakolják ránk rendeletileg a német nyelvet; visszavittünk önmagunknak, hogy magyarok lehessünk testület-lelkestül.

Most csak rajtunk mulik, hogy az alkalmat el ne szalasszuk. Fájdalom nagyon is mulik rajtunk. Délvidéki városaink külsőleg pl. az utcák elnevezésében vannak ugyan olyan magyarok mint akár Debreczen, szívükben, társadalmi életükben azonban idegenek, német vagy koresnyelvűek. Nem csoda; a megyei s királyi hivatalnok a családi és társadalmi, a városi hivatalnok még a hivatalos életben is a német nyelvet használja; gyermekei számára unnepi ajándéknak német nyelvű orbis pictus, Hansjörgl vagy a Kasperli-Theater sörszagu viczeit veszi meg díszkiadásban; megtörtént, hogy királyi hivatalnok német nyelvű bál meghívóra nyomatta nevét és német lapot járát; a társadalmi egyesületek a német nyelvvel élnek tanácskozásaikban, ezen viszik levelezésüket; az olvasó-egyletek a magyar akadémia eredeti és a világ-irodalom coriphaeusai fordított és gyönyörű kiadású művei helyett Rottek buta történelmet, német lovagregényeket, histories scandaleuses-eket és Meyer conversations-lexiconját szerzik meg; a kereskedők czégéreink mindenütt német felirat fityeg, könyvelésük és levelezésük is németül folyik; a felekezeti iskolákban németül tanítanak. De hát folytassuk-e e sújtó vádakat? Egy részt fölöslegesnek tartjuk, más részről éjenséggel semmi kedvünk

a peleskai notarius módjára nemzeti apostolnak felcsapunk; e materialisticus korban — legalább egyéni nézetünk szerint — a hazafiság czégének predikálásával nem sok hivat terítünk meg, de annál többet az anyagi haszon kecségetésével. Lássuk tehát mi anyagi hasznot nyújt a hazafiság? Nemde nevetésesnek tünik fel ebbeli ügyekezettünk? Pedig hát nagyon is fontolóra vehetik nemzetgazdaságtani okoskodásunkat.

Tudvalevő dolog, hogy a külföldről importált munka hazánkban nemcsak anyagi hasznot nem hajt, hanem az amugy is tengedő iparos osztályunkat teszi tönkre; de viszont jólétro teszünk szert, ha ugyanazon czikkeket magunk gyártjuk, mert ez esetben nemcsak saját véreinknek adunk kenyeret, hanem pénzünk is itthon marad. Így vagyunk honi irodalmunkkal is, mely nagyon sok iparágunk szülője és fentartója.

Hány családot táplálnak a betűöntés, a nyomda felszerelése és vezetése, a betűszedés, nyomtatás, a könyvkereskedés; hisz egyetlen egy szimű képes a színészek, zenészek, festők, tánczosok, szabók, cipészek, kárpitosok stb. egész legiójának kenyeret nyújtani. Látható ebből is, hogy a magyar irodalom pártolása által az ipart is emeljük, és annak haladásával ezt oda juttatjuk, hol ez Német-, Francia- vagy Angolországban már régen van. Ime így tetelezzik föl egymást a hazai irodalom és hazai ipar.

Egyébként szegény, gyalázat, hogy a magyar ember szótárából még nem veszett ki az a kifejezés: hogy pártolom az irodalmat. Mondjuk-e azt, ha jóllakunk borral, „pártolom a koresmárost“, vagy ha ruhát csináltatunk, „pártolom a szabót“? Ugy-e nem; és mégis ha valaki megveszi a sok lim-lom német könyv és ujság mellé Petőfi vagy Arany műveit, fenhargon kiálta, hogy pártolja az irodalmat. Mindaddig amíg csak pártoljuk a magyar nyelvet és irodalmat, nem is viráznak az az iparágak, melyek egyedül is gazdaggá tehetnek valamely várost. Tekintsünk csak a kisebb német városokra, azok jómódu polgáira. Okulhatnának kereskedőink, iparosaink, kik jó módra csak is jó módu polgárok közt tethetnek szert. Tegyük még hozzá, hogy épen az irodalom pártolása által mentettük meg hazánkat II. József alatt és az 50-es években a végveszélytől.

Mindezzel nem azt akartuk kifejezni, mintha a német nyelv és cultura elleneségei volnának, sőt ellenkezőleg tisztelettel és hódolattal hajlunk meg a németek szellemi és politcai nagysága előtt. Bár jobban szeretnők nemzetünk geographiai helyzeténél fogva is, ha a francia vagy angol cultura honosodott volna meg hazánkban, melynek gondolkozásmódja emezekével amugy is jobban egyezik. Irtsunk ki tehát lassankint minden idegen elemet társadalmi és magán életünkéből, mint tették ezt a németek Lessing felépése óta, kik a Voltaire szerint már vérükbe átlent francia culturától minden talpalatnyi földet heves küzdelemmel foglaltak vissza; kiknek nyelvük érdekében harczolniok kellett legnagyobb fejedelmök, II. Frigyes francziásító törekvései ellen is. Ez mindig francziál beszélt, minden német irodalmi jelenségre megvetéssel tekintett és a német szellem ellen irányult gyűlölségének drasticus kifejezést adott akkor, midőn a középkor legnagyobb német költőjének, Walther von der Vogelweide művei tiszteletbeli példányának átvételekor megvetése jeléül egy nagyott pökött aival a nyilatkozattal, hogy az efféle szemek csak a maga helyére való. És lám, ma a német nyelv hethedhet országra szóló!

Mi szerencsésebbek vagyunk; a mi királyunk iróinkat kiünteti, műveiket pedig felséges asszonya olvassa, szín-

házaikat mindketten meglátogatják, a németül szólót magyar szóval lepirilják: de hát mi ezen is csak lelkesedünk és nem okolunk.

Mostanság lépett életbe a törvény, mely az ország valamennyi tanítóját és iskolagyermekét kötelezi a magyar nyelv megtanulására. Teljes meggyőződésünk szerint ez nagyon helyesen van és csak méltanos követelés. Az ellene felidézett vihart számba se vehetjük, ha meggondoljuk, hogy bármelyik államban is az a rész dominál a szellemeken, mely történeti multtal és hatalommal bír. Így volt ez és marad kicsinyben és nagyban; az országokban épugy mint a társadalmi körökben és családokban. Hogy rejlik-e ezen uralom alatt igazság, nem vitatjuk; annyit azonban constatalhatunk, hogy eddig is mindig az erősebbnek volt igazsága. Minden nép, mióta a világ áll, a másik rovására érvényesíti erejét, mit világegyetemi jelenségek is igazolnak.

Bátran feltehetjük, hogy ha a magyarosdással szemben teljesen renitens erdélyi szász nyerne el Magyarországon hegemoniát, ő is csak törvényei alá velné társnépeit, sőt az előbbi urnál is nagyobb zsarnokká válna és igazatlanabban bálnék alattvalóival, mint az előbbi ur, kinek ő is alattvalója volt. Eddig mi birjuk a hegemoniát és birni fogjuk, míg a számbeli nagyságot, műveltséget, hazafiságot gazdagságot megtartjuk, mihelyt azonban e feltételek dolgában hanyatlunk, elveszítjük a hegemoniát is; mert az urhatnanság által szegényedünk, a dologtalanság által elrenyhülünk, a hazafiatlanság által vesztünk, pusztulunk, visszavonást támasztunk: a mi számunkat apasztja és egy harmadikat tehet a helyzet urává, kit egyikünk sem látná szivesen.

Tartsunk össze tehát és magyarosodjunk!

Társas életünk.

Ugy látszik, hogy városunk társadalmi élete még sem oly elhagyott arva, mint azt, az utolsó évek kedvezőtlen viszonyai folytán, socialis és világszerte ösmert patriarchalis együttlétünknek beállott pangása sejtteni engedte. — Ime saját bamaiból mint egy phónix feleled a mar rég megsiratott casino tarsulat, és ujja születésének napján mar is oly erélyes és czélirányos intézkedéseket tesz saját tagjai és a nagy közönség szórakoztatása és élvezet emelése czéljából, hogy a legpessimistábbul gondolkozónak is jogos vermes reményeket kell táplálnia, melynek örökös refrainje az leend „megvirad még valaha.“

Az 1880. évi január 14-ki közgyűlés eredményét e lapnak hasábjai annak idején már közölték; és így ezen közgyűlésnek viselt dolgairól itt csak annyit jegyezzünk meg, hogy választása varakozason felül előnyös és szerencsés volt.

Az új tisztikar kutatta és tanulmányozta a tarsulat betegségeinek okát és természetét, mert csak ennek feltalálása és helyes felismerése után latta lehegesne a gyökeres orvoslást. — Faradozásait a méltó siker koronázta, mert mint a legutóbbi választmányi ülésnek határozataiból láthatjuk, felfedezte a beteg testrészt és meglelte azon szert, mely a bajon segíteni képes.

Először a tarsulati tagok közönyét és érdektelenségét jelzi a választmány annak, mi a tarsulati élet szomorú állapotának közvetlen oka volt, ezen közöny és érdektelenség alapját pedig magában a tarsulat helyiségeinek czélszerűtlen és kényelmetlen berendezésében, a tarsulat belügyeinek nem a kívánatos módon való vezetésében és végre főleg az eddigi casino személyében találta fel. — Mind ezen bajokon pedig úgy vélt segíthetni, hogy 1-ször az emeleti szobát a sakk-játszók és könyvtár, a nagy terem mellett jobbra eső szobát pedig a tarsalgók számára fogja berendezetni, a koresmai helyiség megbővítése és étteremmé változtatása, valamint az épületen szükséges még több igen czélszerű javítás eszközölése ugyszinté a nagy teremnek kárparkettirozása czéljából a városi tanácsot megkereste.

A belügyek vezetése tekintetéből az alapszabályoknak korszerű megváltoztatása végett indítványt tett a közgyűlésnek, és a mi a legfő az eddigi casinósok felmondott és elhatározta, miszerint a jövőben a casinós jó ételeket és italokat mindenkor készen tartani köteles, to-

vább, hogy a tarsulat részére két teke asztal és egy zongora leend beszerzendő, hogy külföldi szivarokat és dohányt fog tagjai számára tartani, hogy a tarsulatnak külön legénye leend és végre, hogy a szükséghez képest a tarsulat még palackba fejtett italokat is tartand; 2-szor a pénzügyi viszonyok rendezése czéljából az ugyeszt erélyes eljárásra hivta föl a tarsulati követelések behajtása körül, a kártarpénzt saját regijeiben fogja kezelni és kimondotta, hogy a tarsulati helyiségeket jövőben senkinek sem adandja díjtalanul mulatságok rendezésére át.

A nagy közönség azon része, mely a fennebb elősorolt intézkedéseket meg- és nagy horderejüket felösmerte, örömmel üdvözölte a kifejtett tevékenységet, melynek életrevalóságát azon körülmény igazolja leginkább, hogy rövid idő alatt nagymérvu tagdíj hátralek folyt be anélkül, hogy az ugyeszt tollat tintába mártani kénytelen lett volna, különben a biztos sikert a tisztviselők személyei is kétségen kívül eléggé biztosítják.

Mi pedig nyugodtan hajlunk álomra fejnünk, mert tudjuk, hogy ily formán szénánk rendén van és hogy a legközelebbi casino bál előtt magunkat kioldunk kell.

Nagy-Becskerek rendezett tanácsú város képviselő testületének 1880. évi január 26-án és folytatólag tartott közgyűléséből.

Elnökő polgármesterünk Kulifay Lajos a számosan egybegyűlt városi képviselő urakat üdvözölvén, a közgyűlést megnyitja és a napirendre kitűzött ügyek tárgyalására felhívja.

Erre olvastatott polgármesterünk mult 1879. évről szóló számlató jelentése (a mely szintén szóról-szóra lapunkban közöltetik).

A számlató jelentés éljezésekkal tudomásul vétetett és elhatározottat, hogy a képviselők közt való szétosztása végett ki-nyomattassék.

2-ik tárgyaló vétetett a vár. főorvosnak Dr. Szabó Alajos városunk mult 1879. évi egészségügyi állapotáról szóló évi jelentése, melyben a népesedési mozgalomról is tesz említést és indítványozza, hogy a helybeli nőegyletnek, nevezetesen pedig Vécsey Eleonora, Jarmaczkí Matild, Hesse Petronella, Tichy Emma, Bielek Vilmosné, Emanuel Paulina és Slagelschmidt Berta urhölgyeknek, kik a városi kórházat az egész éven át tépessel és egyéb vaszonneműekkel látják el, jegyzőkönyvileg köszönet szavazzassék.

A városi képviselő testület főorvosunk jelentését helyeslő tudomásul veszi s a nemesebbül adakozó nőknek jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Erre olvastatott a városi mérnöki hivatalnak jelentése, melylyel beterjeszti a városi kórházban felállítandó melléképület tervrajzát és költségvetését.

Az összes iratok kiadatnak a közegészségügyi bizottságnak véleményezés végett.

Olvastatott Dr. Grandjean József városi ügyésznek jelentése a városi perek állásáról. — Tudomásul vétetett s az ügyésznek további utasítás adatott.

Tárgyalatott az 1880. évre való városi költségvetés telenként, ugyszintén az az ellen a m. kir. kincstári uradalmi ügyészhez által beadott észrevételek is.

A városi költségvetés egész terjedelmében elfogadtatott, az észrevételek pedig, mint minden alapot nélkülözök, elvetetnek.

A városi tanácsnok beterjeszti a két fahidra vonatkozó árlejtési jegyzőkönyvet.

Az árlejtés elfogadtatik és a fahidak megvizsgálása végett Nédits elnökleto alatt egy bizottság küldetett ki.

A kisbírtokosok földhitelintézetének igazgatósága beterjeszti az alapítók névjegyzékét. — Tudomásul vétetett.

Rendörkapitány beterjeszti a kapott meghagyás folytán kidolgozott piaczi és forgalmi szabályok tervezetét.

Némi módosításokkal elfogadtatott s a megyének bemutatatni rendeltetett.

(Folytatása következik.)

Társulati viszonyainkhoz.

Mióta hazánk alkotmányos szabadsága ismét helyreállítottat, a sokáig mély tespedésben szendergelt tarsulati szellem is hatalmas lendületet nyert. Valóban nem panaszkodhatunk azóta, hogy nincsenek egyleteink. Van még olyan is, melynek hasznát soha senki sem látja, sőt melynek létezéséről a közönség csak akkor vesz tudomást, ha farsang idején a „tagtársak“ mások megadótatásával vidadni törekedvén, „aláírás ivek kel“

contributio alá veszik a hasznos czelu intézményeket támogatni hajlandó publikumot. Ha soha, akkor legalább megtudja a közönség, hogy a minden rendű egyletekben valóban nem szűkölködünk.

Annál inkább megérdemli azonban az olyan társulati törekvés a legfényesebb elismerést, melynek áldást hozó működése nem csak az egylet tagjainak áldozatkészségében, az egylet körében nyilvánuló összetartó egyetértésben, hanem az elért legfényesebb eredményben is nyilvánul.

Azon eszme, hogy iparosaink és azok segédei az elmaradt hazai ipar emelése és maguknak az iparosoknak kölcsönös, az emberbaráti szeretet szent elvének alapján, határozott támogatása czéljából tömörüljenek, egyike a legfényesebbnek, melynek megtestesülése ügyes vezetés alatt ma is egyes helyeken áldásos működést kifejtteni képes volt.

Ilyen egylet működik „Iparos segédek egylete” czimén Zombolyán is. Alapítói nemes lelkű, áldozat kész, a kor igényeit teljesen átérteni képes iparosok és kereskedők voltak, kik az egylet feladatával első sorban az iparos-segédek önképzését és a körágyra vetett itihelyi és idegen átalazó segédek emberséges gyámolítását nem csak kitűzték, hanem máris elérték.

Ezen egylet még ifju, de a tagjait képező értelmes és áldozatkész iparosai és azok segédei oly működést fejtettek ki, annyira fényes eredményt voltak képesek felmutatni, hogy az egylet jelenlegi érdeműs elnöke, Zsebők Bertalan ur tapintatos vezetése alatt utánzásra méltó mintául szolgálhat sok,

Zombolyánál népesebb városok iparosainak. Ezen egylet nem bővelkedik ugyan számos ingyenélő, az egylet működését csak benti-türelkő ambíciós „tisztelőtbeli tagok”-ban; nem is rukkolt ki ünnepléses alkalmakkor en plaine parade; nem zaklat, nem zavar meg senkit: de működik eddigi elnökei és választmányja felette ügyes, és erélyes vezetése alatt annyi eredménnyel, hogy — tekintve fényes eredményét és az egylet valóban nemes czélját, — töle az elismerést még a roszakarat sem tagadhatja meg.

Van ezen egyletnek már is számos lelkes tagja; van igen jól berendezett kórháza; van saját pontosan díjazott orvosa; van elegendő, sőt kamatra letémenyezett pénze; képes nem talán beteg ágyra jutott tagjait tisztességesen gyógykezelni; örvend a legjobb hírnek és felette ügyes vezetésnek és van alapos reménye, hogy az iparosok, átérve saját jól felfogott érdekeiket, tömegesen lépnek kebelebe, támogatván az által a közügyek és a humanitási törekvés legnemesebbikét. A közelmúlt napokban az egylet pénztárának javára Zsebők Bertalan ur által ugyesen rendezett táncvigalom a zombolyai iparosok által tömegesen látogatván, ismét azon tanúbizonyságot nyújtotta, hogy ezen egyletnek nem csak létezősége, hanem ebből kifolyólag jövője is van.

A hazai ipar és ennek képviselőinek érdekében hön hajtjuk, hogy minél több hasonczélú és jól vezetett egylet keletkezzen iparosaink körében.

Zombolya, 1880. január 30-án. L.

Az 1879. évről szóló polgármesteri számoltató jelentés.

(Folytatás.)

I. A közigazgatási ügyforgalom és a tisztviselők tevékenységének kimutatása.

Az ügyek ágazatai	1878. év végével maradt hátralék	1879. évi január 1-től decz. végéig befolyt	Összesen	Ebből elintéztetett	1879. év végével maradt hátralék
	d a r a b				
Közigazgatási	1013	11752	12765	12094	671
Árva	31	841	872	787	85
Ujonez	17	678	695	686	9
Rendőri	—	3008	3008	3008	—
Főgymsniumi	4	98	102	100	2
Közsegi bírósági	—	1111	1111	1111	—
Vegyves panaszok	—	2515	2515	2059	456
Hatósági engedélyek	—	236	236	236	—
Központi választmány	—	24	24	24	—
Összesen	1065	20263	21328	20115	1223

Ezen táblás kimutatás az 1878. évi ügyforgalomhoz képest 3339 drb. szaporodást tüntet elő, és pedig szaporodás volt:

1. A közigazgatási ügyeknél 1531 drb.
 2. Árva ügyeknél 251 „
 3. Ujonez ügyeknél 144 „
 4. Rendőri ügyeknél 208 „
 5. Közsegi bírósági ügyeknél 1238 „
 6. Hatósági engedélyeknél 20 „
- Összesen 3356 drb.

Kevesbedés mutatkozik:

1. Csakis a központi választmányi ügyeknél 17 darab; tehát a közigazgatási ügyforgalom majd minden ágánál szaporodás volt észlelhető az elmúlt évben.

A beérkezett ügydarabok közül:

1. A polgármesternek beosztott:
 - közigazgatási 413 drb.
 - árva 2 „
 - főgymsniumi ügy 29 „
 - központi választmányi 19 „
 - Összesen 463 drb.
 - Elintéztetett 454 „
 - Hátralék 9 drb.

2. A főjegyzőnek beosztott:
 - közigazgatási 103 drb.
 - ujonez ügy 678 „
 - Összesen 781 drb.
 - Elintéztetett 768 „
 - Hátralék 13 drb.

3. A város kapitányságnak beosztott:
 - közigazgatási 4051 drb.
 - rendőri ügy 3008 „
 - Összesen 7059 drb.
 - Elintéztetett 7052 „
 - Hátralék 7 drb.

4. Nikiforovits Éta, városi tanácsnoknak beosztott:
 - közigazgatási 1367 drb.
 - árva 2 „
 - közsegi bírósági 3626 „
 - Összesen 4995 drb.
 - Elintéztetett 4533 „
 - Hátralék 462 drb.

5. Zachariás József, városi tanácsnoknak beosztott:
 - közigazgatási 565 drb.
 - árva 696 „
 - Összesen 1261 drb.
 - Elintéztetett 1153 „
 - Hátralék 108 drb.

6. A városi számvevőségnek beosztott:
 - közigazgatási 1336 drb.
 - árva 11 „
 - Összesen 1347 drb.
 - Elintéztetett 1205 „
 - Hátralék 142 drb.

7. A városi pénztári hivatalnak beosztott:
 - közigazgatási 1469 drb.
 - árva 2 „
 - Összesen 1471 drb.
 - Elintéztetett 1346 „
 - Hátralék 125 drb.

8. A közgyámnak beosztott:
 - közigazgatási 2 drb.
 - árva 100 „
 - Összesen 102 drb.
 - Elintéztetett 100 „
 - Hátralék 2 drb.

9. Jovánovits Sándor, aljegyzőnek beosztott:
 - közigazgatási 1656 drb.
 - árva 28 „
 - főgymsniumi 1 „
 - Összesen 1685 drb.
 - Elintéztetett 1356 „
 - Hátralék 329 drb.

Az ezen hivatalban mutatkozó nagy hátralékre vonatkozólag bátor leszek egy önálló külön indítványt és jelentést előterjeszteni; addig is azonban megemlítendőnek tartom itt, hogy ezen hátralék feldolgozása folyamatban van, miután a legtöbb darab a haláleset felvételre jegyzőkönyvek felvételével all összefüggésben és hogy az elmúlt évben aljegyzőnk 6 héten át a szabadságon volt főjegyzőt is köteles volt helyettesíteni, a mikor is az ő hivatalos teendői szenvedtek fenakadást.

10. Az íktató hivatalnak beosztott:
 - Az íktatói teendőknél kívül:
 - közigazgatási 3 drb.
 - hatósági engedély-ügy 236 „
 - Összesen 239 drb.
 - Elintéztetett 239 „
 - Hátralék —

11. A városgazdának headatott:
 - közigazgatási 225 drb.
 - elintéztetett 210 „
 - Hátralék 15 drb.

12. A városi mérnöknek beosztott:
 - közigazgatási 7 drb.
 - elintéztetett 6 „
 - Hátralék 1 drb.

Készített a városi mérnök ezenkívül az elmúlt évben 117 darab kisebb és nagyobb munkákra vonatkozó tervezet és költségvetést, 9 db. kimutatást, 5 db. becslési okmányt és kiállított 1 db. hivatalos bizonyítványt; az általa végzett egyéb teendőket illetőleg utólag az általa külön beértesített évi jelentésre, melyhez a havonkénti munkanaplók is mellékeltek.

13. A kiadói hivatal és irodai személyzet a kiadmányozást és irodai teendőket kellő szorgalommal és gyorsasággal közmegelégedésre végezte.

A fenti számokban be nem foglalt ügydarabok testületi és bizottsági ülésekben nyertek elintéztést, és pedig:

a) Városi képviselő testületi rendes közgyűlés tartatott 10, ezen ülésekben 185 tárgy nyert elintéztést.

b) Tanácsülés tartatott 13, s azokon 157 ügy intéztetett el.

c) Iparhatósági ülés 20 tartatott s azokon 197 tárgy intéztetett el.

d) Arvaszéki ülés tartatott 22, s azokban 538 ügy intéztetett el.

e) Főgymsniumi bizottsági ülés tartatott 4, melyekben 98 tárgy nyert elintéztést.

f) Központi választmányi ülés tartatott 4, melyekben 24 tárgy nyert elintéztést.

g) Közegészségügyi bizottsági ülés tartatott 10, melyeken elintéztetett 23 tárgy.

h) Kövezési bizottsági ülés tartatott 3, melyeken az 1879. évben szükséges kömennyiség beszerzése, ide leendő szállítása, átvétele s az ujonnan eszközendő utca és járda kövezésekre vonatkozó eljárás iránt történt intézkedések.

A városi képviselő testület főbb intézkedései és határozatai közül ki kell emelnem azokat, melyek az itt helyben székelő honvédség elhelyezése czéljából egy honvéd főkapitány felépítésére a városház és városi kórház kiépítésére irányuló meghagyásokat és határozatokat tartalmaznak, mint szinte azon határozatot is, melylyel a régi elromlott toronyóra helyett egy újnak beszerzése határozatott el s annak pontos időmutatása akként biztosított, hogy egyidejűleg a toronyba egy villanyos vezetékek által a főgymsniumi muzeum órájával összekapcsolt időjelző állítsassék fel, a mely utóbbi már fel is lett állítva, míg az új toronyóra csak a legközelebbi hónapokban készülhet el. (Folyt. köv.)

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Mokrin, 1880. január 20-án.

Tekintetes szerkesztőség!

Népkönyha! Már ez az egyetlen szó eléggé jellemzi borzasztó helyzetünket; ez is mutatja, hogy már csak egy lépésnyire vagyunk a halál legkegyetlenebb neméhez — az éhhalálhoz. Halát adhatunk azonban azoknak, kik ezen intézményt nálunk életbe léptették és azon buzgó partfogóknak, kik az inség legvégső percében segítségünkre siettek. Eddig mintegy 116 résztint munkabíró résztint szenvedő veszi e jótéteményt igénybe, de nem sokára fájdalom, megkésztetődik e szám.

A segélyző-bizottság alakulásakor tartott oszmeccerülésből az tűnt ki, hogy ezen inséget valóban a rossz termés hozta rank, bár némelyek a nép restségében és munkakerülésében keresi okát. Nem kutatom okát, csak köszönetemet akarom kifejezni azon hölgyek és urak iránt, kik a szűkölködők nyomorán segitni iparkodnak. Elismerésünket első sorban Jaksits Kálmán kikindai szolgabíró érdemli meg, ki a szegények állapotát személyesen veendő szemügyre a legkeményebb időjárásban indult utra és segített, ahogy segíthette. A cseledezőtörvényt megnem tartó jómódú gazdák megbírságotólása által mintegy 150 frtot hajtott be az inségesek javára, minnek az a jó hatása is volt, hogy az illetőket a törvény pontos és hü megtartására kötelezte. Ez alkalommal bírságotlák meg az iparosokat is az ipar-engedély megnem szerzéséért; az igazság érdekében azonban ki kell jelentenem, hogy ez tekintettel a jelenlegi időjárásra, valamint anyagi helyzetünkre épen nem méltányos eljárás volt. A szegények segélyezése körül buzgólkodók neveit nem sorolhatom fel fejenkint, Mokrin közönsége kivétel nélkül tudol letenni fillérjeit a jótékonyaság oltárára, mindnyája közül Szörgő Antal, bizottsági elnök, Dr. Kohn Bernard, Belos György bíró és a főzessel fáradozó hölgyek érdemelnék leginkább elismerést. A.

HIRHARANG.

* Magyarosodás. Ily czim alatt ritkán kezdetünk meg egy-egy hírt, míg a germanizálóról annál többször kell megemlékeznünk. Ezuttal azonban elégtelen elmlithetjük, hogy az osztrák-államvasut-társulat nagy sulyt fektet arra, hogy hivatalnokai szóval és írásban teljesen elsajátítsák a magyar nyelvet. Uj jelölteknek a vasuti szolgálata felvételénél, mint a „Hon” értesül, határozottan feltétel gyanánt megköveteli a társulat, hogy az illetők magyarul tudjanak, s a régiebb idő óta szolgálalban levőktől is szigoruan megköveteli a társaság, hogy a magyar nyelvet elsajátítsák. Azoknak, kik a nyelv megtanulásában rendkívüli szorgalmat fejtenek ki, jutalom adatik s mások fölött előnyben részesülnek. Nálunk egészen másképp áll a dolog. Akárhány idegen ajku néptantó van megyénkben, kik e helyett, hogy iparkodának elsajátítani hazánk nyelvét, még az időnkint hirdettelt póttanfolyamra sem jelennek meg. Az ilyenek megérdemlenék, ha irányukban erélyes tanfelügyelőnk a legszigorban járna el.

* Sport. Nagy-szent-miklósi levelezőnk tudatja, hogy a gróf Nako Kálmán ottani uradalomban a múlt héten tartották a második körvadászatot, és pedig a kedvezőtlen idő daczára, meglepő eredménnyel. Az urasági tisztéken kívül jelen voltak Buócz szolgabíró ur fiával, Kormos közigyvező, Marianovits György ügyvéd, és Kolofon Mátás urak Nagy-Szent-Miklósról, Rónay Erneszt, Beue Gyula urak Kis-Zomborról. A két első kör után a „Sándor” majorban vidám villás-reggeli volt, melyen Jurkovits járásbíró és Nagyfejed Miklós ügyvéd urak szintén megjelentek; a pohár köszöntők sorát az elnökölő Nimród, a szépkorú tisztos fűszolgabíró ur nyitotta meg, éltetvén a gróf párt, mit az uraság nevében

Schwartz inspektor ur köszönt meg, s folytatta a köszöntőt a társaság többi tagjaira. — Etkézés után még egy kört csinált a társaság; az egész vadászat eredménye 24 vadász után 220 darab nyul. Örömmel vették a rég nélkülözött meghívót a Nagy-Szt.-Miklósiak az uraságtól; s biztos előjelnek tekintik arra nézve, hogy a viszony Nagy-Szent-Miklós intelligentiája és a gróf ház között — mely az utóbbi időben teljesen kihűlt volt, ismét föl melegszik. S ez annál örvedesebb, mivel biztos tudomásuk van az illetőknek arról, hogy erre a kezdeményezés érdeme egyedül ő méltóságát illeti.

* Tűzoltó bál. A helybeli önkéntes polg. tűzoltó egylet folyó évi január 31-én a casino helyiségében önséglyző alapja javára sikerült táncmulatságot rendezett. Bar a pompásan fel-diszített és megvilágított nagy terem pont 8 órakor már megtelt vendégekkel, mégis panaszokdnak kell a nagy közönségre, mely ez alkalommal nem teljesítő kötelességet. A jelen voltak közül ez alkalommal sok, de sok oly városi polgár hiányzott, a kiknek megjelenésére az egylet mindig biztosan számíthatott már csak azért is, mert a városra az egylet életszükség s az általa rendezett mulatságok pedig mindig popularitásnak örvendettek. — Mindazon által elhiszük, hogy a kis hid leromboltatása sok családot visszariasztott avval a keserves átjárással. — Az összes költség levonása után mintegy 100 frtnyi tiszta jövedelme lesz az egyletnek.

* Táncvigalom. A folyó évi február hó 3-án a casino nagy termében megtartott kereskedő ifjúság farsangi bálja távolról sem elégitelte ki azon várakozásokat, melyeket ezen oly humanus czélok után törekvő testület az anyagi eredményre vonatkozólag téplált. A táncvigalom maga nem igen látogatott, de annál kedélyesebb volt; különös megenlített érdemel a jelen volt hölgyek ruházatában tapasztalt és a jelen viszonyokhoz arányosított egyszerűség, melylyel távol minden külső tetszvágytól, csupán tánczedvük adóját lerovandó sereglettek Terpsichore oltára körül. Ott láttuk a többi közt Eisenstädter Ignázné, Schlesinger Jakabné, Mangold Josefín, Löwy Ignázné, Deutsch Zsigmondné, Schlesinger Paula, Julius Mari, Lang Nina Ellemérről, Dr. Tolveth Rezsőné, Szekulesz Fanny, Mayer Laura, Deutsch Lipótné és Kolleth Lőrinczné urnöket, valamint Lustig Eteleka Aradról, Róth Janka Temesvárról, Keks Vilma, Schenk Fanny, Rosenfeld Paula, Kohn Karolin, Fischer Mari, Epstein Evelin Ujvidékről, Pollák növérek, Holländer növérek, Kornblau Regín, Reiter Mina, Godfrin Jeanne, Hirtenstein N., Ullmann Katalin, Radoszavlyevits növérek, Stein N. Adaról és Hutter urhölgyeket, kik feszületlenül és folyton növekvő jó hangulalban lengettek tova Mercur finak karjain; a tánc csak a reggeli órákban ért véget.

* Sakkegylet. A helybeli sakkegylet a böjt folyamán s illetve ez év mácius elején a helybeli casino nagy termében fele részben saját alapja, másik fele részben a helybeli két dalárda alap javára egy igen érdekes műsorozatból összeállított hangversennyel egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez, mely az előkészületeket tekintve, fényesnek ígérkezik. A bálbizottmány Dr. Mangold Samu, Bielek Antal, Ivanovits Sándor, Kadelburger Mór, Dr. Grandjean József és Gesztesy Ákos urakból alakult meg, kik már ma ernyedetlen buzgalommal fáradoznak a siker biztosítása felett. Igen érdekessé fogja tenni e táncvigalmat a sakkegylet egyik legja és városunk egy kitünő művésze által e czéla készitendő alkalmi műfestvény, mely tervszerű kivitele esetén bámulatra fogja a nézőt ragadni. A hangverseny érdekes műsorozatát annak idején közölni fogjuk és már eleve felhívjuk közönségünk figyelmét eme fényes és kedélyesnek ígérkező táncvigalomra.

* Városatyáink figyelmébe. Városunk némely utcáin undort gerjesztő látvány tárul a közönség személe. A többek közt menjünk csak végig a Hunyadi utcán. Itt, hol közönségünk leginkább szokta a napi fáradaimai után esti sétáját végezni, a házakból kifolyó piszok egész töcsát képez. Jó lenne erre egy kissé nagyobb gondot fordítani, s nem ártana a háztulajdonosokat utalni, hogy a csatornán ne s ház elé vezessék a piszkot, hanem máshova. Ez nemcsak nem gyönyörködlető, de rendellenes és az egészségre is ártalmas.

* Több vidéki lapban igen helyes és practicus felszólalást olvasunk, hogy a végrehajtási árverések az illető megyei lapokban hirdettesenek azon eltagadhallan előnytel fogva, mivel a hivatalos „Budapesti Közlöny” alig olvassa 30 ember, míg a megyei lapokat a vidék minden olvasni szerető lakosa igyekszik legalább áttekinteni, ha mindjárt azokra egy vagy más okból nem is pránumerál. E tekintetben felhívjuk a törvényhozás figyelmét, hogy hasson oda, miszerint a perrendtartás §§-ainak e tárgyra vonatkozó módosításával utasításokkal a kormány egy oly értelmű törvényjavaslat mielőbbi benyújtására, melynel fogva a végrehajtási árverések, csődök, örökösödési hirdetmények legelső sorban a megyei lapokban és csak az örökösödést illető hirdetések, vagy a felek kívánatára az árverések és csődök is a hivatalos lapban szintén közöltesse. A nagy közönség érdekében igen átvös lenne ezen méltányos intézkedés, mert most a legközelebbi szomszéd is, nem olvasván a „Budapesti Közlöny”, másképp nem, mint véletlenül értesül az ilyen dologokról s annak következtében nagy értéku ingatlanok potom áron kotyavetyéltnak el és készen van a koldusbot.

s foly-
aira. —
ársaság;
sz után
ég nél-
siak az
ik arra
—Miklós
— mely
ismét
b, mivel
l, hogy
ó mel-
es polg.
casino
sikerült
san fel-
pont 8
mégis
y, mely
égét. A
de sok
megje-
íthatott
egylet
tságek
k. —
id le-
ával
ölség
jőve-
ebruar
tartott
bl sem
lyeket
estület
ált. A
tt, de
mlítést
n ta-
osított
külső
lerok-
átné,
Löwy
singer
l, Dr.
Mayer
nczné
Róth
Fanny,
Mari,
Hol-
Mina,
Kata-
Adáról
s foly-
tova
eggei
ylet a
elején
szben
eli két
nőso-
gybe-
ely az
eznek.
Bielek
r, Dr.
akból
zga-
felett.
nat a
y ki-
kalmi
n bá-
seny
fog-
gyel-
ncz-
sunk
táruk
nem-
hol
adal-
ki-
erre
nem
csa-
nem
fietlő,
lmas.
es és
gre-
kban
ynel
nyit-
okát
yek-
okra
l. E
méit,
rtás
ával
tör-
nel-
bró-
a
dést
az
ban
de-
om-
nyit-
yen
kú
el

† Nekrológ. Botka Géza, megyei első aljegyző f. é. február 1-én hosszas betegeskedés után, melyből kigyógyulást enyhe gyógyításra furdóiban hiába keresett, meghalt. A családi gyászjelentés így szól: Botka, szül. Hekler Márta, egy saját mint leánya Sarolta, édes anyja Hekler Antal, nagybátyja Botka Lajos és számos rokoni nevében, melyen elkeseredett szívvel tudatja, feledhetlenül szeretett ferje, illetve édes anyja, vő és öcs Botka Géza, Torontalmegye első aljegyzőjének, hosszabb szenvedés után 1880. évi február 1-én, délutáni 2 órakor, életének 32-ik, boldog házasságának 7-ik évében történt gyászós kimúltát. A boldogultnak hűt telemei e. f. évi február 3-án, délután 3 órakor fogtak a rom. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli rom. kath. sírkertbe eltakarítani. Az engesztelt szent miséldozást e. f. évi február 4-én, délutáni 10 órakor fog a helybeli rom. kath. plébánia egyházban az egek urának bemutatni. — A boldogultnak temetésén Bielek Vilmos ügyvédjelölt mondott búcsuztatót, a dalárda két gyászadalának elnéklése után pedig óriási közönség kísérte ki a kocsorukkal megpakolt koporsót az örök nyugalom helyére. — Nyugodjék békével!

*** Rendőri hírek.** Közbiztonsági viszonyaink a múlt héten kedvezők voltak, miután apróbb rendőri kihágásokon kívül, semmi említésre méltó sem fordult elő.

*** Levelezők írja,** hogy Kamenszky György szolgabíró múlt hó 19-én járása jegyzőit és bíráit összehívva, előadta, hogy Szt. Mihály községe a legsanyrub helyzetben van a szó szoros értelmében, ha gyors segély nem érkezik, elhen vesz el. A jelenvalókat tehát gyors gyűlésre kérte fel, melynek eredményéből a nevezett községben népkönyvtárat alapítottak és az ehezóket a halál torkából kiragadják. A szolgabíró mindenestire a nép tisztelőit és elismerésüket érdemlenni meg.

*** Vidéki bál.** Mődoston folyó évi január hó 31-én az ugyanott alakított szándékolt önkéntes tiszóltó egylet szervezési költségeinek fedezésére egy jőtekonyszóltó táncvizsgálat rendeztetett, melyen egy Mődosi, mint a környék előkelősége részt vett. A bálanya tiszóltó Gyertyánffy Jánosné, gyéri földbirtokosné vette szokott szeretetreméltósággal; ott voltak a többi közt Kellner-Staits Maria és Hadfy Dőné úrnők, egy Vecsey Ida urhőlyg N.-Beckerek, Dániel Palmé, Gyertyánffy Lacziné és őzv. Gyertyánffy Zsigáné Győrről, Labodáné Szőrcsáról, Stassik Jánosné Ó-Párdányról, Dr. Buócz Győzdné, Dr. Löwy Adólfné, Gados Rezsőné, Staits Győrgyné, Hengl Józsefné, Matuskovits Mátýsáné, Zsiros Józsefné, Brones Gyuláné, Lebanovich Istvánné, Deutsch Hermanné és Deutsch Ferdinándné úrnők Mődostól, valamint Lukenis Vilma, Melutinovits Marcsa, Oszi Gisélla, Nikolajevits Katicza és Stassik N. urhőlygek s még számosan, kik igen kedélyesen és folyton növekvő jó hangulatban mulattak késő reggelig.

*** Bál.** Január hó 24-én Nagy-Szent-Miklóson szép nögyeleti bál volt. A bálanya tiszóltó Kormos Beláné úrnő teljesíté szokott, utóherellen szeretetreméltósággal. A sok szép közöl megjegyezte tudósítók Welcsóvné, Kormosné, Jurkovitsné, Halikné, Kissné, Dr. Löwen-gardné, Bayerné, Mathyassitsné úrnők, továbbá a szép kisaszonyok seregéből Bradl Erzsikét, Bayer, Bartók növényeket, Buócz Irma s Gazdag Jolán kisaszonyokat. Gyönyörű cotillont rendezte Szabó Lajos rendező ur; az egész mulatság alatt feszelen vidám jó kedv uralkodott; Purczy Náci nagyszerűen húzta, sok felülfizető, jelentékeny tiszta jővedelem.

*** Eljegyzés.** Müller Lajos Török-Becse egyik legkedveltebb és legképzeltőbb nögyvédje a napokban jegyezte el Kisbárá Kiss Klemm a kisaszonyt.

*** Himlőepidemia.** Szerb-Padén a himlő egy idő óta aggasztó módon terjed. A 90 iskolás gyermek közül 22 betegedni már meg; halálozási eset azonban csak csecsemőknel fordult elő. Issekutz Antal, kikindai szolgabíró múlt héten nevezett községet meglátogatva, az iskolát azonnal bezaratás és tiszahegyesi községi orvossal minden intézkedést megte-tette a járvány meggátolására.

*** Vásárok.** A Baja városi Szt. Balint-napi országos vásár folyó évi február 8. és 9-én fog megtartatni. — Nagy-Becskerek városában az első országos vásár folyó évi február 27., 28., 29. és március 1-én tartatik meg és pedig úgy, hogy a ministeri rendelet értelmében a kővezeti és vámpénzek a sorompóknál, állaspénz a vásártéri bérlő által fog szedtetni.

*** Új zenemű.** Táborzky és Parsch zenemű kereskedésében Budapesten megjelent: „Székely Katalin“ eredeti operett, énekhangra zongorakísérettel vagy zongorára szerz. Erkel Elek Szővegét írta Lukácsy Sándor. Tiz dal: 1. Szép az élet. 2. Édes kedves kis hazám. 3. Szívemben két indulat. 4. Az én szívem. 5. Tizenhat éves kis lány. 6. Arva kis lány, szegény arva. 7. Egy család nem halál. 8. Kupat ragadj. 9. Kis pacsirta édes társam. 10. Nem messze van. Ara 1 ft 50 kr. Ezen operett a budapesti népszínházban nagy tetszés mellett adatik elő.

*** Szerencsétlenség.** Az Amerikába vezető hidról munkaközben leest az egyik ács, és pedig oly szerencsétlenül, hogy kurtaszáru pipája torkába furdóva halálosan megsérült. A kőrházba szállították.

*** Szerény kívánat.** Walter Scott a híres angol íról séaközben egy koldus felszólt: „Uram! legyen szives kölcsönőzzen fél schillingot!“ Walter Scottnak apró pénze nem lévén, egy egész schillingot nyújtott neki az-al: „Jó barátom! ne felejtsem el, hogy most egy fél schillinggel tartozik.“ — „Mindem bi-

zonnal!“ válaszolt a koldus, „éltesse őnt az egek ura addig, míg én önök azt vissza nem térítem.“ L.

*** A védőtelezettek házasságára vonatkozólag a vallás- és közoktatási gyűlési minsteri rendeletet adott ki, mely szerint a harmadik korosztályt túlhaladt ifjak nősülés tekintetében is csakis a köztörvények és szabályok alá esnek és így kivételesen engedély nélkül összekedhetők, tekintet nélkül arra, vajjon hadkötelezettségöknek eleget lettek-e vagy sem.**

Közzgazdaság.

A gazdasági téren alig vert fel egy esemény nagyobb port, mint legújabb időben a vörősbork hamisítása. Mely tény nemcsak a borgazdák és nemcsak a gazdasággal foglalkozókat érdekli; hanem érdekel édes mindnyájunkat. Mert alig kerül oly egyén, ki a vörősbort ne szeretné, némelyek csak is ilyen isznak, sőt igen sokan vannak, kik mint házi gyógy-szert egészségi szempontból nem is nélkülözhetik. — Nagyon igazolt és természetes tehát az a felháborodás, melyet a vörősbork mérges anyagokkal (fuksinnal) való hamisításának híre kellett.

A közönségesen fukszin névvel nevezett festő anyagnak mérgező hatása abban mutatkozik, hogy bevéve bádgyadtságot idéz elő, mely az érteésekben nyilvánul; nagyobb mennyiségben ajúlásokat okoz. Ezen hatás az igaz, hogy aránylag rövid idő alatt elmúlik; gyakori használat után azonban az életműködést nem csak megbénítja, de halált hozó is lehet.

A bor közé ugyan kevés fukszint kell keverni, hogy annak tetszetős vörös színe legyen; úgy hogy a mérges hatás nyomait csak is győngébb idegzetűeknél lehet észlelni. De azért ha folytonosan csak ilyen vörősbort kell innunk, a fukszin mérgezésnek égen úgy áldozatai lehetünk, mintha azt tisztán szedők volna be.

Tagadhatatlan, hogy a vörősbort hosszú idejig úgy eltartani, hogy szép színt el ne veszítse, még a legokosabb kezelet mellett is alig sikerül. Mert mint tapasztaljuk negyedik ötödik évben — sőt néha korábban is — megbarnul; ilyenkor aztán kelendőségét is vesztí. Ennélfogva a kereskedők hogy a borok üde vörös színe hosszú ideig megmaradjon és így rajta kárunk ne legyen, régóta használnak festéket. Szavahi-ható szakemberek állítása szerint Párisban — tehát a legfinomabb vörősbork hazájának fővárosában — el-árusított vörősborknak felénél több van megfestve. — Csak hogy festanyagoly — többnyire növényi — színeket használtak melyek az egészségre nézve teljesen ártalmatlanok. Minthogy azonban ilyen növényi anyagokból sokat kellett venni, mely azután néha sokba is került; némely tag lelkiismereti borgazdának és borkereskedőnek kiknek csak a gyors meggazdagodás lebeg szemük előtt, épen kapóra jött az olcsó fukszin, (sósavas rosanilin) mellyel azután a borknak állandó szép tetszetős színt lehet adni.

Miután legjobb híré hazai borkereskedők borai között is igen sok fukszinnal hamisítottat találtak nem csak a fővárosban, de vidéken is; mint arról bennünket értesítettek. Nagyon természetes, hogy mindenki óvakodik ilyen hamisított borok élvezetétől. Ennélfogva elősoroljuk itt mindazon anyagokat, melyeket tudunkkal borfestékül használni szoktak; valamint azt is miként lehet rövid uton a vörősbork eredeti szímet felismerni.

A fukszinon kívül használnak még festékül a lacmust, bogya bogyt, afonyát, földi bogyát, borszőny és szántál forgácsot, vörősrépat, alkermet, szedet, mályva rózsát, éret somot.

Ha mármost megakarunk győződni arról, hogy az elébünk adott vörősbork természetes színű-e vagy festett? Egy kis ammoniát (szalamia lét, Salmiakgeist) hozatunk a győgytárból, hogy a vizsgálat annál bizto-sabb legyen, összehasonlítás céljából egy ivóparhat félig töltünk olyan vörősborkkal, melyről biztosan tudjuk, hogy természetes színű; — ebbe az ammoniából 25–30 csőppnyit öntünk és összerázzuk; ettől a tiszta bor szép piros színet elvesztí s szennyes zöldre változik. Ezután a gyanus vörősborkkal hasonlóképp bánunk el. Ha ez is oly szennyeszöld színt nyer mint az első, úgy nyugodtak lehetünk; mert a bor hamisítatlan. Ha pedig kékes színű lesz, akkor a bor bogyabogyról, afonyával, vagy szántál forgácsos van festve; ha ibolya színű lesz, akkor lacmussal, földibogyával, szederrel, vagy sommal; ha szennyes sárga, színt nyer akkor, mályva rózsával, vagy alkermessel; ha végre vörös színe marad úgy borszőny vörősrépa, vagy fukszinnal való hamisításra következtethetünk. Az ilyen borokat azután minden ceremónia nélkül be kell további tize-tes megvizsgálás végett az eljárásnak jelenteni.

Nyáry.

TÖRVÉNYTEREM.

A nagy-beckerek e. f. kir. törvényszéknel folyó évi február hó 7-én tartandó nyilvános ülésben következő perek fognak előadatni:

- Eldadó: Stankovits Győrgy, kir. tsvzéki bíró.
3537. sz. 1879. — Tomasevits Tóma felperesnek. őzv. Nedelykovits Anna és társai alperesek ellen ingatlanok birtoka és jár. iránti pere.
3572. sz. 1879. — Iszakov Baracsok Szóka felperesnek, Radisis Alexa alperes ellen ingatlan birtoka s jár. iránti pere.
3572. sz. 1879. — Joanovits Jano felperesnek, Zachariovits Lázár és társai alperesek ellen női ékszeres s 24 drb. arany, avagy esetleg 1249 frt 40 kr. érték megfizetése s jár. iránti pere.

Közzgazgatási bizottság.

Torontalmegye közzgazgatási bizottsága 1880. évi január 14-én tartott rendes ülésének tárgyszorozata: (Vége.)

II. Közzoktatásügyek:

1. Magy. királyi belügyminister úr ő nagyméltósága 1879. évi decemberhő 24-én 55,839. szám alatt kelt a tanköteles árvgyermekek iskoláztatására vonatkozó rendelete. — Kiadatik a megyei és városi árvaszéknek.
2. Vallás és közoktatási magy. kir. minster úr ő nagyméltósága 1879. évi decemberhő 25-én 32,578

- sz. a kelt Matkovics Antal nagy-bikácsi községi tanító nyugdíjaztatására vonatkozó rendelete. — Nagy-Bikácsi község utasítatik, nevezett tanítónak nyugdíját kiszólgálni.
3. Vallás- és közoktatási magy. kir. minster úr ő nagyméltósága 1879. évi decemberhő 4-én 32,328. szám alatt kelt néhai Popovics Demeter volt tomaseváci községi tanító özvegyének nyugdíjaztatására vonatkozó rendelete. — Tomasevác község utasítatik, a megállapított nyugdíjösszeget nevezett özvegynek kiutalványozni.
4. Vallás- és közoktatási magy. kir. minster úr ő nagyméltósága 1879. évi decemberhő 11-én 33883. szám alatt kelt, Mellenze községében újból megnyitandó községi iskolára vonatkozó rendelete. — Mellenze község utasítatik, egy magyar-német iskolát felállítani.
5. Sziller Károly csőszteleki községi tanító állomásában véglegesítése tárgyában. — Sziller Károly tanító állomásában véglegesítettik.
6. Friedrich Péter gyéri községi tanító állomásában véglegesítése tárgyában. — Friedrich Péter tanító állomásában véglegesítettik.
7. Geizinger Ignác egresi községi tanító állomásában véglegesítése tárgyában. — Geizinger Ignác egresi községi tanító állomásában véglegesítettik.
8. A klekki községi iskola első osztályú tanítói állomással összekötött fizetésről kiállított tanítói díjlel helybenhagyása tárgyában. — A bemutatott tanítói díjlel jóváhagyatik.
9. Az ó-bessenyői községi iskola 1879-ik évi iskolai számadása. — Felülvizsgálat végett kiadatik a megyei számvétségnek.
10. A horvát-bócai községi iskola 1879. tanévi iskolai számadása. — Felülvizsgálat végett kiadatik a megyei számvétségnek.
11. Tanfelügyelői indítvány. — Elfogadtatott, miről a felekezeti püspökségek és a járási szolgabírák értesítetnek.
12. Torontalmegye 1878-9-ik tanévi állapotáról szólt tanfelügyelői évi jelentés. — Tudomásul vétetik és a nm. m. k. vallás- és közoktatási ministeriumhoz felterjesztetni határozatik.

III. Közmunka és közlekedésügyek:

1. Perjamosi szolgabíró jelentése, mellyel az egreszajényi kompájáronnál a Maros jobb oldalán támadt partomlások elhárítására vonatkozó és bizottságilag felvett jegyzőkönyvet beterjeszti. — Kiadatik Csanádmegye közzgazgatási bizottságának.
2. Vasúti és hajózási kir. felügyelőség átirata, melyben a Begacsatornán közlekedő hajóknak tulajdonosai s azok szolgálatában álló hajószemélyzet által a fenálló hajózási rendszabályoknak benem tartása végett panaszok. — Az illető szolgabíráknak és Nagy-Becskerek város polgármesterének azzal adatik ki, hogy a hajózási rendszabályok szigorú betartására a tulajdonosokat szigorúan utasítsák.
3. Megyebeli kir. építészeti hivatal jelentése a Beodráról Padéra vezető útnak eddigi ki nem jelöltetése tárgyában. — A török-becei szolgabíró szigorúan utasítatik, a kérdéses utat kijelöltetni.
4. Megyebeli kir. építészeti hivatal által beterjesztett utasítás a megyében létező gőzmozgók összeírása, nyilvántartása, használatása és ellenőrzése tárgyában. — Kiadatik valamennyi szolgabíró és Nagy-Becskerek város polgármesterének.
5. Nagyméltóságú m. k. közmunka- és közlekedési ministerium rendelete a kis-zombor—arad—dobrai állomásra Gotthilf vállalkozó által kiszóllított maroskavicsnak egy közzgazgatási tagnak közre működése mellett megejtendő felülvizsgálása tárgyában. — Bizottsági tagul Rónay Alajos megye bizottsági tag kúldetik ki.
6. Nagyméltóságú m. k. közmunka- és közlekedési ministerium rendelete, mely szerint a szeged-temesvári állomást Uj-Szegeden a tiszai hajóhid mellett lévő szakaszának helyreállítására 75. csicseri durva marosi kavicsnak kiállítás engedélyeztetik. — A megejtendő felülvizsgálati bizottsági tagul Wolsinger Izidor közzgazgatási bizottsági tag kúldetik ki.
7. Megyebeli kir. építészeti hivatal jelentése, mellyel a partosi—buzavai hidnak átdolgozott műszaki javaslata utólagos jóváhagyás végett beterjesztetik. — A kir. építészeti hivatalnak a költségvetés feletti számla beterjesztése, a tisztí főügyésznek pedig véleményes jelentéstétel végett kiadatik.
8. Megyebeli kir. építészeti hivatal jelentése, mellyel a Tomasevác melletti temesi falidnak pótköltségvetését jóváhagyás végett beterjeszti. — Az alispáni hivatalnak kiadatik.
9. Királyi főmérnöki főjelentés a Torontalmegyebeli állam- és országutak állapotáról 1879. év II-ik feleében. — A közmunka és közlekedési m. kir. ministeriumnak felterjesztés tétetni határozatik.

IV. Árvaügyek:

1. Anna Márton lovrini lakos által ingatlanainak a községi közzgym részéről eszközölt elárverezése miatt a nagyméltó ágú belügyministeriumhoz felterjesztett panasz feletti jelentése a megyei árvaszéknek. — Folyamadó kérelmével elutasított, erről a nagyméltóságú m. kir. belügyministeriumhoz jelentés tétetni határozatik.
2. Az árvaszéki elnöknek felévi jelentése. — A nagyméltóságú magyar kir. belügyministeriumhoz felterjesztetik.

V. Közegészségügyek:

1. Az ó-bébai gör. kath. lakosok kérvénye egy elkülönített temetőért. — Folyamadó kérelmükkel elutasítottak.
2. Ambrózy Sándor okleveles gyógyszerész és antalfalvi lakos kérvénye egy Zsombolyán felállítandó gyógyszerár tárgyában. — A megye alispáni hivatalának kiadatik.
3. A megyei főorvosnak Torontalmegye egészségügyi viszonyairól szólt jelentése. — A nagyméltóságú m. kir. belügyministeriumhoz felterjesztetik.

VI. Börtönügyek:

1. Szávics Dőme közzg. bizottsági tag mint küldöttségi elnök bemutatja az antalfalvi és perlaszi járásbírósi fogházak megvizsgálása feletti jelentését. — Tudomásul vétetik.

2. Ujházy János kir. főmérnök, mint küldöttségi elnök bemutatja az Alibunáron és B-nat-Ufalun lévő két fogházak történet megvizsgálásáról szólt jelentését. — A jelentésben kitüntetett hiányok orvoslása végett kiadatik a pancsovai kir. ügyésznek.
3. Babics József közzg. bizottsági tag mint küldöttségi elnök bemutatja a zsombolyai járásbírósi fogházak megvizsgálása feletti jelentését. — Tudomásul vétetik.
4. Babics József közzgazgatási bizottsági tag mint küldöttségi elnök bemutatja a nagy-kikindai börtönöknek történet megvizsgálata feletti jelentését. — Tudomásul vétetik.
5. Szávics Dőme közzgazgatási bizottsági tag mint küldöttségi elnök bemutatja a török-becei járásbírósi fogházak történet megvizsgálata feletti jelentését. — Tudomásul vétetik.
6. A helybeli királyi ügyésznek a helybeli börtönök állapotáról szólt december havi jelentése. — Tudomásul vétetik.

VII. Pósta és távirada:

1. Pancsovai szolgabíró beterjeszti az újfalvi község képviselő testületének az ottan felállítandó távirada-állomás tárgyában hozott határozatot. — Áttétetik a megye bizottságához.
2. Glasevszky Ádám m. kir. távirada-állomás, mint a pósta és távirada ügyek helyettes szakelőadójának a posták és táviradk állapotáról szólt 1879. évi jelentése. — Tudomásul vétetik.

VIII. Vegyes ügyek:

1. A nagyméltóságú magy. kir. belügyministeriumnak 1879. évi december hó 22-én 56,892. szám alatt kelt leirata, melyben a közzgazgatási bizottság, valamint a fegyelmi választmány tagjainak névjegyzékének felterjesztését rendeli el. — A kivant névjegyzék felterjesztetik.
2. Torontalmegye rendkívüli bizottsági közgyűlése 925. számú határozatával közli az újonnan megválasztott közzgazgatási bizottsági tagok névsorát. — Tudomásul vétetik.

IX. Fegyelmi és felebbezett ügyek.

1. Haffner Ernő német-ellenéri községi kézbesítő fegyelmi ügye. — Véleményadás végett kiadatik a tisztí főügyésznek.
2. Jezsenszky János tiszahegyesi uradalmi igazgatónak felfolyamodványa Szaján község költségkivetése ellen. — A tárgyalás eszkölzése végett kiadatik a nagy-kikindai szolgabíróknak.
3. Több szerb-klari lakosnak panassa a község tulajdonát képező legelő berbeadás és a községi pénzek szabályszerűlen kezelése iránt. — Az illető számadást tenni közzleltetett felhívatnak hátra lévő számadásaikat a legközelebbi idő alatt a községi képviselőnek bemutatni.
4. Rónay Ernő kis-zombori földbirtokosnak felszóllam-lása az ottani község által 1879. évre rá kivetett községi adó ellen. — A n.-sz.-miklósi szolgabíróknak kiadatik helyszíni tárgyalás megejtése végett.
5. Szekősan Szima és érdektársai petrovozzellői lakosok az ottani képviselő testületi választás elleni felfolyamodása. — Tárgyalás végett Petrovozzellő község igazoló választmányának kiadatik.
6. Rudolfy József volt alitunári járásorvos ellen felyam-atba tett fenytő eljárás iránt. — Tudomásul vétetik. —

X. Hadkötelesek ügyei:

1. Gebhardt György nagy-beckerek lakos katona elbocsájtási ügye. — El nem bocsájtatik mivel felmentési czime nincs.
2. Floria Vikentie kis-töröki lakos nősülési ügye. — Meg nem adható a bírtok hiánya miatt.
3. Szivovics János oroszalmosi lakos nősülési ügye. — Meg nem adható a bírtok nagysága miatt.
4. Adámov Urosch mellenczei lakos katona elbocsájtási ügye. — El nem bocsájtatik, mivel atyja munka és keresetképes.
5. Lazkov Mladen alibunári lakos nősülési ügye. — Meg nem adható, mivel a házban elegendő női személy vagyon.

Szerkesztői nyiltposta.

Nagyfejeő urnak. — Tudósítatást vettük, szives közreműködését mindenkorra kerjük.

Leitich urnak. — Hasznos szólgálatot tesz a társadalmi és tanügyi dolgokról szólt cikkkel által mind lapunknak, mind e megyében ugys kevés szamu magyarságnak. Köszönettel vettük az eddigiekéé és kerjük, hogy figyelmét az egész vidékre kiterjeszse.

Petrovozzello. — Levelét vettük, röviden adjuk is.

Mokrin. — Tudósítatást egészen nem közölhetjük; a vád kissé kemény, aztán némely igaza is van azoknak, kik a munkakerülést hozták fel az inség okául. Ha az alföld népe, mind a földművelés, mind az ipar terén, kifogástalan szorgalom volna, nem kellene inségről hallanunk. Szomorú, de való.

Dr. E. D. urnak N.-Kikindán. — Becses közleményeit bármikor a lehető legzíveltebben vesszük; térszűke miatt jelenleg kimaradt, de jövőre hozzuk. Alkalmilag majd megbeszéljük a dolgot, csak meg kell kenetni azokat a kerekéket, hogy Becskerekig jőjjenek, innét aztán majd csak találkozik alkalom a visszamenésre.

NYILTÉR. *)

Mindazon t. barátain s ismerőseimnek, kiktől személyesen el nem bucsuzhattam, fogadják — e megyéből való elköltözésem alkal-mával — ez uton a legszíveltebb „Isten hozzád“—ol!

Dr. Hoffer Lipót,
orvostudor.

*) Az e rovat alatt közölt cikkért nem vállal felelősséget a szerk.

15448. sz. ex 1879. (15-3.2)

Árlejtési hirdetmény.

A Hajdusieza-Györgyház között a megyei uton levő boltozott téglá átereszt meghosszabbításának biztosítása végett árlejtés az alispáni hivatal helyiségében 1880. évi február 16-án délelőtti 10 órákor fog megtartani.

Az arra engedélyezett költség összege 258 ft. 1 kr. Vállalkozni szándékozók azon értesítéssel hivatnak meg, miszerint ezen versenytárgyalásra 5%-os bántópenzzel ellátva jelenjenek meg, vagy pedig zárt írásbeli ajánlatukat szabályszerűen készítve 50 kr. bélyeggel, valamint szintén 5%-os bántópenzzel ellátva (mely állhat készpénz vagy állampapírokból) az árlejtést megelőző nap az az február 15-én délelőtti 12 óráig ide nyújtásuk be. E határidőn túl beérkező ajánlatok felbontatlanul fognak illetőnek visszaadani.

Az ajánlatban a fenti költségből teendő %-os árlejtés számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

Az ajánlatban határozottan kitéendő, hogy ajánlkozó az építés helyi körülményeit, az építési feltételeket és műszerevényeket sat. teljesen ismeri, és azoknak megát minden kifogás nélkül aláveti.

A végbe viendő téglá átereszt meghosszabbítási munkálatok előmérlete, s költségvetése általános és részletes építési feltételek és a szerződés mintája az alulírt alispáni hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Nagy-Becskereken, 1880. évi január 26-án.

Torontálmegye alispáni hivatala.

15766. sz. ex 1879. (16-3.2)

Árlejtési hirdetmény.

A zichyfalvi község alatti roskadozó karban levő Rojga fahídának helyreállításának biztosítása végett árlejtés az alispáni hivatal helyiségében 1880. évi február 16-án délelőtti 10 órákor fog megtartani.

Az arra engedélyezett költség összege 1662 ft. 41 kr.; vállalkozni szándékozók azon értesítéssel hivatnak meg, miszerint ezen versenytárgyalásra 5%-os bántópenzzel ellátva jelenjenek meg, vagy pedig zárt írásbeli ajánlatukkal szabályszerűen készítve 50 kr. bélyeggel, valamint szintén 5% bántópenzzel ellátva (mely állhat készpénz vagy állampapírokból) az árlejtést megelőző nap az az február 15-én délelőtti 12 óráig ide nyújtásuk be. E határidőn túl beérkező ajánlatok felbontatlanul fognak illetőnek visszaadani.

Az ajánlatban a fenti költségből teendő %-os árlejtés számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

Az ajánlatban határozottan kitéendő, hogy ajánlkozó az építés helyi körülményeit az építési feltételeket és műszerevényeket sat. teljesen ismeri, és azoknak megát minden kifogás nélkül aláveti.

A végbe viendő fahídának helyreállítási munkálatok előmérlete s költségvetése, általános és részletes építési feltételek és a szerződés mintája az alulírt alispáni hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Nagy-Becskereken, 1880. évi január 26-án.

Torontálmegye alispáni hivatala.

Dr. HANDLER MÓR,

orvos és sebész tudor, szülész és szemész,

gyógyít gyökeresen fényes s tartós siker biztosítása mellett mindennemű

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, u. m.: az **ingerlékeny gyengeséget**, az **ondófolysást**, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt),

2) **hugyesófolysásokat** (még idültelket is), a **nemzórészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendű bujakórt** minden alakjaiban és elcsúfításaiban;

3) **hugyesószűküléseket**;

4) **fris s idült nyákfolyásokat nőkknél**, az ugynevezett **fehérfolyást**, és az onnan eredő

magtalanyságot;

5) **börkiütéseket**;

6) a **hugyhólyag betegségeit** és minden **nemű vizeletési nehézségeket**.

Rendel naponként: délelőtti 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: PESTEN, belváros, kigyó-utca 1. szám, kigyó-és városház-utca sarkán, (Rottenbiller-féle házban) I-ső em., bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal választ adatik, és a gyógyszerek megküldetnek.

Galandféreg (Pantlika-giliszta)

6 óra alatt kihejtatik. (7-5)

567. sz. ex 1880. (20-3.1)

Csődhirdetmény.

L. Sztojanovits nagy-beckereki bejegyzett kereskedő ellen saját kérelmére a csődület elrendelvényén, felhivatnak mindazok, kik vagyontukott ellen bármi nemű követelésekkel vagy igényekkel bírnak, miszerint ebbeli a szükséges bizonyítványokkal felszerelt csőd vagy igénykereseteket illetőleg bejelentéseiket a mai naptól számított 1880. évi márczius 15-ik napjáig terjedő záros

Felelős szerkesztő: Létmányi Nándor.

határidő alatt annál bizonyosabban nyújtásuk be, mert különben a később benyújtott keresetek vagy bejelentéseknek hely adni nem fog.

Egyuttal közhírrá tetetik, hogy peragyleöl Schwarz Mihály helybeli ügyvéd, ideiglenes tömeggondnokul pedig Mattanovich Fermo kinevezteit.

Az 1840. évi XXII. t. cz. 51. §-ban érintett intézkedések megtétele végett a csődhitelezők 1880. évi márczius 16-ik napjának, délelőtti 9 órájára ezen kir. törvényszék pertárába meghívattak.

Kelt a nagy-beckereki kir. törvényszék mint csődbíróságnak, 1880. évi február 2-án tartott üléséből.

Hoszszy György,
kir. tiszti elnök helyett.

3051. sz. **Pályázat.** (17-3.2)

Hangyási Mátyás, volt bókai körörszék elhunytá által üresedésbe jött körörszék, majd a körörszék állomás betöltésére a pályázat kiíratik.

Az 1876. évi XIV. t. cz. 43. és 144., illetve 147-ik szakaszaikhoz képest ezen állomásnak választás útján leendő betöltésére jövő február 22-én, délelőtti 10 és 11 órákor, a szerb-bókai község háznál fog eszközöltetni.

A rendszeresített körörszék fizetés évi 500 ft., és a körörszék 90 ft. o. é., s a megállapított látogatási díjak.

Felhívattak végül a pályázni kívánók, hogy köllőleg felszerelt folyamodványaikat a választást megelőző napig alulírottul nyújtásuk be.

Módoson, 1880. évi január 16-án.

Lebánovich István,
szolgabíró.

A "Torontálmegyei takaré- és hitelbank" 1879. évről zárszámadása.

Zármérleg.

V a g y o n.	T e h e r.
Pénzkészlet	A részvénytőkére teljesített befizetések
Értékpapírok 1879. decz. 31-ki árkelet szerint	Tartaléktőke
Ércpénz, szelvények és különféle értékek	Takarék-pénztári betételek és kamatai
Értékpapírokra adott előlegek és hátral. kamatai	Betéli levelek és kamatai
Zalogkölesonők és hátral. kamatai	Folyó számlai betételek
Ingatlan kölcsönök és hátral. kamatai	Hitelegylet
Hitelegyleti váltótárca és hátral. kamatai	Hitelegyleti biztosítékok és kamatai
Bankváltótárca és hátral. kamatai	Fel nem vett részvényosztalék
Fedezett folyó számlai követelések	Az 1873. évben alakított különleges tartalék alap még ki nem osztott maradványa
Ingatlanok	1880. évre előre befolyt különféle kamatok
Nyomatványok	Több hitelező
Adósok	Az igazgatóság 1877. évre járó fel nem vett jutaléka
ft. 660229.14	Egy igazgatósági tag 1878. évre járó fel nem vett jutaléka és 3 újabb jelenléti jegy
	A napi biztosok jelenléti jegyei 1879-re
	A felügyelő bizottság jutaléka 1879-re
	Az igazgatóság jutaléka 1879-re
	Tiszta nyereségnyel rendelkezésre
	ft. 660229.14

Nyereség- és veszteség-számla.

T a r t o z i k.	K ö v e t e l.
Különféle kamatokért	Nyereségért különféle értékek és ércpénzek adásvevésénél
Az alakítási költségek és leltárnak végképeni törlesztéséért	Különféle kamatokért
Veszteség leírásért	dijakért
Üzleti költségek és adóért	Tulajdon értékpapírok árkeletkülönbségeért
A hitelegylet részéért	Egyéb jövedelmekért
A tartaléktőkéből veszteség leírások céljából kölcsönkép átvett összegnek I-ső visszapótlási részleteért	
Tiszti fizetésekért	
A napi biztosok jelenléti jegyeiért	
A felügyelő bizottság jutalékaért	
Az igazgatóság jutalékaért	
A tiszta nyereségnyel rendelkezésre	
ft. 52242.11	ft. 52242.11

Nagy-Becskerek, 1879. évi december 31-én.

A könyvvivőségért: **Steinitzer s. k.**

A Torontálmegyei takaré- és hitelbank igazgatósága:

Eisenstädter I. L. s. k. Mencer Mihály s. k. Vécsey István s. k.
vezérigazgató.

Tisztelt közgyűlés!

Mi alulírottak, mint az 1879. évi február 16-án tartott közgyűlésben megválasztott felügyelő bizottság tagjai tisztelettel jelentjük, hogy a Torontálmegyei takaré- és hitelbank összes fő- és mellékkönyveit, iratait s pénztárait ugymint a társulati ügyvitel minden ágait a lefolyt év alatt, a kereskedelmi törvény 195. és az alapszabályok 41. §-ának rendelkezései szerint, időszakonként részletesen megvizsgáltuk, a múlt év végével lezárt s az igazgatóság által elénekbe terjesztett zármérleget az illető könyvekkel és kimutatásokkal tételről tételre menve összehasonlítottuk, a vagyonságot kiténtetett pénzkészlet és értéktárgyaknak az illető pénztárakban meglétéről magunknak meggyőződést szerztünk és leleltünk alapján a könyveket helyesen vezetetteknek és a mérleget törvényesen és a valóságának megfelelően felállítottunk nyilatkozatjuk.

Az összes vagyonnak a tényleges értékben történt felvétele folytán 618 ft. 21 kr. veszteségképp leiratván, ez összeg levonása után 14284 ft. 66 kr. tiszta nyereségnyel mutatkozott, melyből a tavalyi és az azt megelőző évben hozott közgyűlési határozatok értelmében a tartaléktőkéhez mint első visszatérítési részlet a tiszta nyereségnyel 20%-ja, azaz 2856 ft. 93 kr. volt esztolendő és 914 " 22 "

mint az igazgatóság 8% jutaléka volt kihatandó.

Az ezek után rendelkezésre álló 10513 ft. 51 kr. nyereségnyel összeg hovatfordítására vonatkozólag bátorkodunk, az igazgatósággal egyetértőleg, a következő indítványt tenni és azt elfogadásra ajánlani:

a) az erre jogosult 1063 részvény 10. számú szelvényeinek beváltása mellett fizetessék hasznosoztalékképp 9%—9% fájával 10098 ft. 50 kr.;
b) a fennmaradó 415 ft. 1 kr. pedig bocsáttassék a hivatalnokok jutalmazása és közszolgákra való felhasználás végett — az igazgatóság vagy a választmány rendelkezésére.

Kérjük végül a tisztelt közgyűlést, hogy ezen jelentésünket jóváhagyólag tudomásul venni és ugy az igazgatóságnak mint nekünk is az 1879. évi ügyvitel illetve működésre nézve a felmentvényt megadni méltóztassék.

Kelt Nagy-Becskereken, 1880. évi január 25-én.

Reiner János s. k. Schultz András s. k. Spiegl Jakab s. k.
elnök. (19-1.1)

Főmunkatárs: Gretes József.

Nyomatott kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskereken.